

Innhold

Forord	11
1 Innledende påstander om organisasjoner	13
1.1 Påstander, argument og motargument	13
1.2 Hva er en organisasjon?	15
1.3 Å gjøre organisasjoner til mennesker (antropomorfisme)	17
1.4 Organisasjonsteori og teori om atferd i organisasjoner.	18
1.5 Demokratiske organisasjoner?	19
1.6 Nivåproblemet.	21
1.7 Transformasjonsmodellen	21
1.8 Rasjonalistisk organisasjonsteori og systemteori.	22
1.9 Opplegget av boken	26
1.10 Eksempler – faktaruter	28
2 De klassiske påstandene	30
2.1 Frederick Winslow Taylor	30
2.2 Henri Fayol.	37
2.3 Max Weber	40
2.4 Robert Michels.	45
2.5 Luther Gulick.	48
2.6 Chester I. Barnard	51
2.7 Mayo, Roethlisberger og Dickson.	54
2.8 Kommentarer til de klassiske bidragene	58
3 Organisasjoners struktur	62
3.1 Strukturens dimensjoner	62
3.2 Mintzbergs strukturbegrep	69
3.3 Hva bestemmer organisasjonsstrukturen?	74
3.4 Organisasjoners struktur og funksjon	79
3.5 Oppsummering	80

4	Ledelse	82
4.1	Om ledelse og ledelsesdefinisjoner	82
4.2	Behøves ledere?	84
4.3	Ledelse og personlighet	85
4.4	Ledelse som handling og atferd	87
4.5	Universelle teorier	88
4.6	Situasjonsteorier	95
4.7	Universelle teorier kommer tilbake	99
4.8	Symboliske ledelsesteorier	107
4.9	Ledelse og effektivitet – dersom ledelse skal lede til noe	109
4.10	Oppsummering	111
5	Organisasjoner, individer og grupper	113
5.1	Individ og organisasjon	113
5.2	Grupper	118
5.3	Oppsummering – grupper	122
5.4	Konflikter i organisasjoner	122
5.5	Ledelse og konflikt	126
5.6	Oppsummering – konflikt	127
6	Organisasjonskultur	128
6.1	Innledning	128
6.2	Definisjon av kultur og kulturelle dimensjoner	130
6.3	Institusjonalisering	133
6.4	Hvordan kulturen oppstår	133
6.5	Hvordan kulturen opprettholdes	136
6.6	Hvordan kulturen forandres	139
6.7	Organisasjonskultur og ledelse	140
6.8	Kultur og effektivitet	141
6.9	Kultur og individets atferd	142
6.10	Organisasjonskultur og organisatorisk læring	143
6.11	Noen kritiske kommentarer	144
6.12	Oppsummering	145
7	Motivasjon i organisasjoner	146
7.1	Motivasjon og atferd	146
7.2	Behovsteorier	148
7.3	Balanseteori	159
7.4	Forsterkningsteori	161

7.5	Forventningsteori	163
7.6	Organisasjonsstruktur og motivasjon	166
7.7	Oppsummering	166
8	Mål og strategier	168
8.1	Innledning	168
8.2	Mål, strategi, forretningsidé og visjon	176
8.3	Oppsummering	183
9	Organisasjonens omgivelse	185
9.1	Innledning	185
9.2	Omgivelsene i rasjonalistisk teori	186
9.3	Omgivelsene i systemteorien	188
9.3	Beskrivelse av omgivelsene	189
9.4	Omgivelse og effektivitet	191
9.5	Contingency-argumentet	192
9.6	Oppsummering	195
10	Organisasjoners effektivitet	197
10.1	Innledning	197
10.2	Effektivitet i bedriftsøkonomien	198
10.3	Effektivitet i organisasjonsteorien	203
10.3	Transaksjonskostnadsanalyse	212
10.4	Oppsummering	213
10.5	Organisasjonsstruktur og effektivitet	215
10.6	Ledelse og effektivitet	216
11	Legitimitet og makt	219
11.1	Begrepet legitimitet	219
11.2	Makt i organisasjoner	226
11.3	Oppsummering	231
12	Organisasjonsutvikling	232
12.1	Om stabilitet og forandring i organisasjoner	232
12.2	Organisasjonsendring kontra organisasjonsutvikling	233
12.3	Årsaker til forandring i organisasjoner	234
12.4	Modeller for organisasjonsforandring og -utvikling	239
12.5	Organisatorisk læring	243
12.6	Oppsummering	253

13 Hierarki og nettverk	255
13.1 Hierarki og marked.....	256
13.2 Nettverksteori	259
13.3 Interne, stabile og dynamiske nettverk	262
13.4 Imaginære organisasjoner	267
13.5 Oppsummering	268
14 Organisasjonsteori – påstandene en gang til	270
14.1 Om organisasjonsfenomenet	270
14.2 Rasjonalistisk teori og systemteori	271
14.3 Organisasjon og struktur	274
14.4 Ledelse i organisasjoner	274
14.5 Organisasjon, individer og grupper	276
14.6 Organisasjon og kultur	277
14.7 Organisasjon og motivasjon	277
14.8 Mål og strategi i organisasjonen	278
14.9 Organisasjon og omgivelse	279
14.10 Organisasjon og effektivitet	280
14.11 Legitimitet og makt	281
14.12 Organisasjonsendring og organisasjonsutvikling.....	281
14.13 Hierarki, marked og nettverk.....	283
14.14 Nyere organisasjonsteorier – tradisjonell basis	284
14.15 Organisasjon – fra delene til helheten.....	288
Litteratur	291
Stikkord	303
Forfatterregister	313